

การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

**The Academic Administration in Basic Educational Institutes under
Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4**

สาคร มหาหิงค์¹ และ เกรียงไกร ธุระพันธ์²

วิทยาลัยพณิชยการ¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี²

Sakorn Mahahing¹ and Kriangkri Thuraphun²

College of Pichaya Graduate School, Thailand¹

Udon Thani Rajabhat University, Thailand²

Corresponding Author, E-mail : sakorn2060@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 124 คน เครื่องมือใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล แนวทางการบริหารงานวิชาการ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะทำงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรส่งเสริม จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ด้านการนิเทศภายใน ควรสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการนิเทศ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดหน้าที่ ในกระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน 5) ด้านการวัดและประเมินผล ควรแต่งตั้ง

* วันที่รับบทความ: 1 ธันวาคม 2563; วันแก้ไขบทความ 22 ธันวาคม 2563; วันตอบรับบทความ: 24 ธันวาคม 2563

Received: December 1, 2020; Revised: December 22, 2020; Accepted: December 24, 2020

คณะกรรมการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน ควรกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร
สถานศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 4

Abstracts

This research aims 1) to study problems of the academic administration in basic educational institutes under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 and 2) to study of a guideline for the academic administration in basic education institutes under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4. The sampling group included the basic educational administrators under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 for 124 persons. The research instrument was a rating scale questionnaire and the data analysis tools used percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results showed that the general problems of the academic administration in basic educational institutes under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4 was at a good level sorting by an average from most to least which included development of institute curriculum, development of learning process, development of educational media, innovation and technology, the internal supervision, and measurement and evaluation of the academic administration in basic educational institutes under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4.1) As for the development of institute curriculum should appoint the working group of the institute curriculum administration. 2) As for the development of learning process should arrange the student-centered learning plan and manage the environments. 3) As for the development of educational media, innovation and technology should encourage and provide the educational media materials and technology. 4) As for the internal supervision should build awareness, knowledge, and understanding to teachers and concerned personnel in the supervisory process; appoint the committees to clearly define the duties of supervisory process. 5) As for the measurement and evaluation should appoint the committees manage clear assessment and evaluation; determine the rules of the measurement and evaluation according to the institute curriculum.

Keywords: Academic Administration; Basic Educational Institutes; Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 4

บทนำ

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ได้กำหนดว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ได้ระบุว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และในมาตรา 39

กำหนดว่า ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสถานศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4-6)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540 : 4) งานวิชาการเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานหลักในสถานศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการกระตุ้นและส่งเสริมร่วมมือกันในการปรับปรุงงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่เสมอ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ 2546 : 33) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกาญจน์ เรืองมนตรี และธรินทร์ นามวรรณ (2554 : 4) ได้กล่าวถึงงานวิชาการว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น ซึ่งงานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดหมายบรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เป็นหน่วยงานที่บริหารและจัดการศึกษา มีภารกิจเร่งด่วนในการพัฒนาด้านวิชาการ ทั้งด้านคุณภาพของสถานศึกษา ด้านครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยด้านคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดต้องดำเนินการพัฒนาให้มีความเข้มแข็งด้านงานวิชาการให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพและประสิทธิภาพควบคู่กันไป กล่าวคือต้องส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งตามเกณฑ์มาตรฐานที่หลักสูตรกำหนดภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามจากผลการดำเนินงานที่ผ่านมายังประสบปัญหาด้านวิชาการมาก เนื่องจากนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย เช่น มีครูไม่ครบชั้นเรียน ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน รวมถึงปัญหาของสถานศึกษาและบุคลากรภายในสถานศึกษาส่วนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารงานวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นงานด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด และประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน ส่วนด้านบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีการส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์และกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรกำหนดโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มุ่งสู่มาตรฐานวิชาชีพ และมีวิทยฐานะสูงขึ้นที่สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียน ตลอดจนเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริหารงานบุคคล ให้เอื้อต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามความ

ต้องการของสถานศึกษาอย่างแท้จริง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4, 2562 : 35-36)

จากรายงานผลการดำเนินงานปีการศึกษา 2562 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ปัญหา อุปสรรค และความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ คือ ครูไม่ตระหนักในความสำคัญของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น ภาระงานครูมีมากทำให้ไม่สามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างเต็มที่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังใช้วิธีสอนแบบเดิมไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ขาดความพร้อมด้านปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ขณะที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับที่ไม่พอใจ และสถานศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาที่คล้ายคลึงกันคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัด และประเมินผล ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการนิเทศภายใน ภายใต้ข้อจำกัดและปัญหาดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จึงได้กำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษา เพื่อที่จะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการจัดการศึกษาของชาติ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4, 2562 : 35-36)

จากสภาพปัญหา และความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เพื่อศึกษาปัญหา และหาแนวทางบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 181 แห่ง จำนวน 181 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 124 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 124 คน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 ; 43)

เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 124 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ขั้นตอนการวิจัย

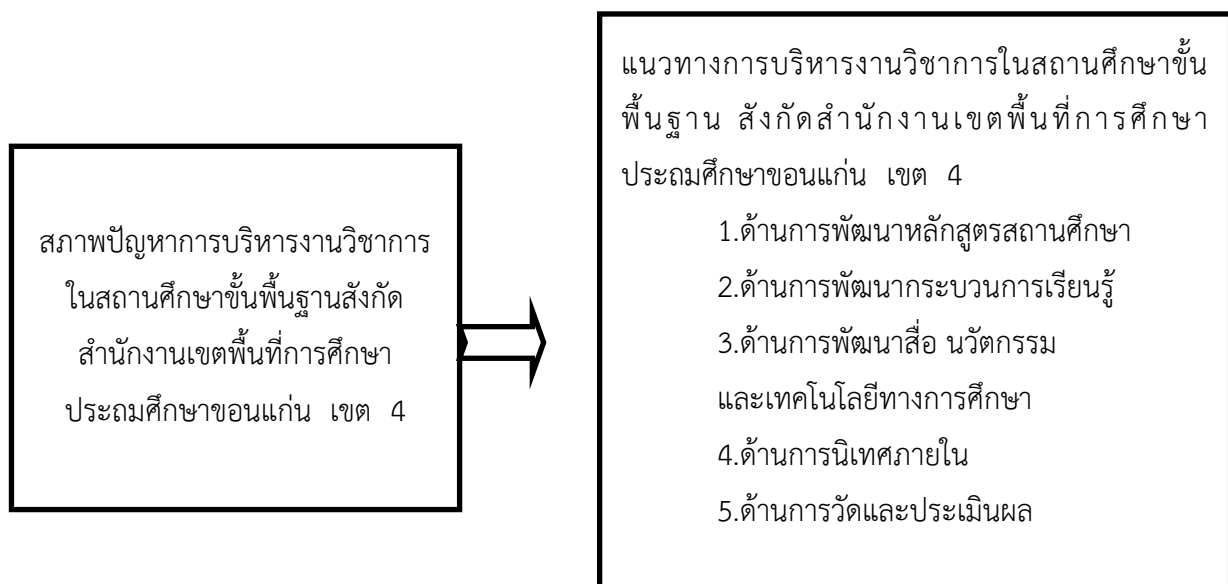
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย จากแหล่งข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา โดยแจกแจงเป็นค่าความถี่ และค่าร้อยละประกอบการบรรยายความเรียง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัย

1. ปัญหาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ภาพรวมมีการดำเนินงานในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดและประเมินผล

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการหลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา ควรดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตร ท้องถิ่นของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบท ควรนำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดการศึกษาและนำไปใช้ และควรนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน ปรับปรุง และรายงานผลการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรจัดทำแผนการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ควรพัฒนาครู เกี่ยวกับการฝึกกระบวนการเรียนรู้ ควรวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาและศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล และควร นำผลการวัดและประเมินผลไปใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรส่งเสริม จัดหาสื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรพัฒนาครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการ พัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการ ศึกษาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการ ศึกษา และควรส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

4) ด้านการนิเทศภายใน ควรสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ แก่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องใน กระบวนการนิเทศ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดหน้าที่ ในกระบวนการนิเทศอย่างชัดเจน ควรดำเนินการ นิเทศภายในอย่างต่อเนื่อง เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรสรุปผล วางแผน ปรับปรุง การนิเทศภายใน และควรร่วมกันแก้ปัญหา ไม่ใช่การนิเทศแบบจับผิด

5) ด้านการวัดและประเมินผล เรียงลำดับตามค่าร้อยละจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ควรแต่งตั้ง คณะกรรมการวัดและประเมินผลให้ชัดเจน ควรกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร สถานศึกษา ควรพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอควรจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดและ ประเมินผล และควรติดตาม ตรวจสอบเอกสารการวัด และประเมินผลให้เป็นปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีประเด็นเพื่อการอภิปรายผลจากข้อค้นพบใหม่ที่ได้จากการวิจัย ดังนี้

1. แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรแต่งตั้ง คณะทำงานบริหารงานวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตรสถานศึกษา ดำเนินการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษาให้ เหมาะสมกับบริบท นำหลักสูตรสถานศึกษาสู่การจัดการศึกษาและนำไปใช้ และควรนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมิน ปรับปรุง และรายงานผลการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับนิตยา พูลแสง (2554 : 5) ได้ศึกษาวิจัยปัญหา และแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรโดยเปิดโอกาสให้ครูและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน มีการวิเคราะห์หลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และมีการ ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรให้ครูได้จัด กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดหาและมีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกสถานศึกษา พัฒนา ครูและผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เน้นการนิเทศแบบช่วยเหลือเป็นกัลยามิตร โดยสอดคล้องกับ เบญจมาศ เจริญสุข (2555 : 69) ซึ่งได้วิจัยปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงาน วิชาการด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่ หลากหลาย และตรงตามตัวชี้วัดของหลักสูตร แผนการสอน และสื่อการสอนต่างๆ ต้องมีความเพียงพอต่อการ จัดการเรียนการสอน มีการนิเทศการสอนจากผู้อำนวยการอย่างต่อเนื่อง

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาควรมีการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการจัดหา การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน มีการจัดหา การใช้ และประเมินสื่อ และเทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระเบียบ วิเศษรัมย์ (2556 : 71) ซึ่งศึกษาวิจัย ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอศรีราชา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา โรงเรียนควรสำรวจความต้องการสื่อวัสดุอุปกรณ์สำหรับการจัดการเรียนการสอน จัดหาสื่อให้ เพียงพอต่อความต้องการ และความจำเป็นของครู ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อในการจัดการเรียนการสอน

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษาควรมีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การนิเทศภายในร่วมกับสถานศึกษาอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัวคำ ชุมจันทร์ (2555 : 82) ซึ่งศึกษาวิจัยปัญหา และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา โรงเรียนควรสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับครูเกี่ยวกับระบบการนิเทศภายใน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสม่ำเสมอและถูกต้อง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ และดำเนินการนิเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายงาน มีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ควรนิเทศ ติดตามให้ความรู้ทางวิชาการแก่ครูอย่างสม่ำเสมอ โดยสอดคล้องกับ วิภาดา คุปตานนท์ (2544 : 191) ได้สรุปขั้นตอนของการกำกับติดตามไว้คือ 1)กำหนดเป้าหมายของแผนงานให้แน่ชัด 2)กำหนดมาตรฐานของงาน 3)การวัดผลการปฏิบัติงาน 4)การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับมาตรฐาน 5)การประเมินความเบี่ยงเบน ส่วนด้านการจัดโครงสร้างการนิเทศของสถานศึกษา ควรมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน การระดมรวบรวมทรัพยากรมนุษย์ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ มีการรายงานผลการนิเทศติดตามภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสอดคล้องกับสมคิด บางโม (2545 : 202) สรุปได้ว่าการจัดองค์กรเป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์กรอย่างเป็นทางการโดยการจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจนรวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาหลักสูตรท้องถิ่น การจัดการกระบวนการการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศภายใน และการวัดและประเมินผลผู้เรียน

1.2 ควรมีแผนบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

1.3 ควรพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา สถานศึกษาควรมีการกำกับและติดตามการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษารวทั้งมีการประเมินและปรับปรุงการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

1.4 ควรจัดเก็บข้อมูลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ครบทุกด้าน และนำข้อมูลสารสนเทศมาประกอบการวางแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยและพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาอื่นๆ

2.2 ควรมีการทำวิจัยเชิงคุณภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา รวมถึงจากหน่วยงานทางการศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นการยืนยันข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ไปกำหนดข้อค้นพบที่จะได้จากองค์ความรู้ใหม่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2555*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กาญจน์ เรืองมนตรี และธรินธร นามวรรณ. (2554). *การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- นิตยา พูลแสง. (2554). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เบญจมาศ เจริญสุข. (2556). *ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ระเปียบ วิเศษรัมย์. (2556). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสรรพยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิภาดา คุปตานนท์. (2544). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. นนทบุรี: เอส อาร์ พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- สมคิด บางโม. (2545). *องค์กรและการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์.
- สมบัวคำ ชุมจันทร์. (2555). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4. (2562). *แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. ขอนแก่น: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 4.
- อุทัย บุญประเสริฐ (2540). *หลักสูตรและการจัดการมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : บุ๊คพอยท์.